

Prof. Jeffrey D. Sachs

Jeffrey D. Sachs Columbia Üniversitesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma, Sağlık Politikaları ve Yönetimi Profesörü ve Yeryüzü Enstitüsü Direktörüdür. Ayrıca Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı'nın da direktörüdür.

Trump'ın psikopatolojisi kötüleşiyor

Daha önce de defalarca talep ettiğimiz, bağımsız bir psikiyatrik muayene değil. Trump'ın zaten dünya için giderek büyüyen bir tehlike olduğunu farketmek için tam bir tabloyu görmemize gerek yok zaten. Psikolojik uzmanlık bize bu gibi kişilik özelliklerinin diğerleri karşısında güç sahibi hale gelen bireylerde kötüleşme eğilimi gösterdiğini söylüyor.

Görünen o ki artık ABD Başkanı Donald Trump her gün politikalarını sertleştiriyor, diğer ülkelere, liderlerine, zayıflara, fakirlere ve göçmen ailelere kişisel olarak saldırıyor.

Yakın zamanda Trump kalpsiz bir şekilde göçmen çocukları, ailelerinden ayırdı. Fakat kamuoyundan aldığı tepki Trump'ı geri adım atmaya zorladı. Bu geri çekilme yakında başka bir taraftan gösterir kendini.

Birçok uzman Trump'ın bu çıkışlarını siyasi tabanına oynaması veya kameralara böbürlenmesi veya gelecekte yapacağı anlaşmalar için tehditler savurması şeklinde yorumluyor. Biz başka bir görüşteyiz. Birçok Amerikalı ünlü akıl sağlığı uzmanı gibi Trump'ın birden fazla psikolojik patalojileri olduğunu ve bu patolojilerin Trump'ı dünya için net ve güncel bir tehlikeye dönüştürdüğüne inanıyoruz.

Trump üç telikeli kişisel özellik belirtisi sergiliyor. Paranoya, empati yoksunluğu ve sadizm. Paranoya bir bireyin olmayan tehditler algıladığı, realiteden kopma biçimidir. Paranoyak bireyler hayali tehditlerle mücadele ederken, diğerleri için tehlike oluşturabilir. Empati yoksunluğu bireyin kendisiyle çok fazla ilgilenmesinden ve diğerlerini sadece birer araç olarak görmesinden kaynaklanabilir. Diğerlerine acı çektirmek eğer kendi amaçlarına hizmet ediyorsa herhangi bir pişmanlık duygusu doğurmaz. Sadizm ise diğerlerine acı çektirmek ve aşağılamaktan, özellikle de bir risk oluşturan veya insana kendi zayıflıklarını hatırlatanlara acı çektirmekten keyif almak anlamına gelir.

Trump'ın bu özelliklere sahip olduğunu düşünüyoruz.

Tarih güç sahibi olan ve iktidara gelen veya mesih olduğunu iddia eden, usulca toplumlarına ve diğerlerine zarar veren akıl sağlığı bozuk olan bireylerle dolu. Bu kişilerin talepleri ve ulusal şahanelik vaatleri kamuoyunda taraftarlar yarattı, fakat iktidarda böyle bir patolojinin olmasından bir ders çıkarılması gerekirse o da bu durumun uzun vadeli sonuçlarının kaçınılmaz şekilde felaket olacağıdır.

Dünya için tehlike büyüyor

Bu tespitlerimizi eylemlerine ilişkin gözlemlerine, bilinen hayat hikayesine ve birçok habere dayandırıyoruz. Daha önce de defalarca talep ettiğimiz bağımsız bir psikiyatrik muayeneye değil. Trump'ın zaten dünya için giderek büyüyen bir tehlike olduğunu farketmek için tam bir tabloyu görmemize gerek yok zaten. Psikolojik uzmanlık bize bu gibi kişilik özelliklerinin diğerleri karşısında güç sahibi hale gelen bireylerde kötüleşme eğilimi gösterdiğini söylüyor.

Trump bu kavgacı tavırlarını meşrulaştırmak için yılmadan ve hiçbir pişmanlık sergilemeden yalan söylüyor. Aslına bakarsanız, Washington Post'un yaptığı bir analize göre Trump, oval ofise geçtiğinden beri 3 binin üzerinde yanlış ve yanıltıcı iddia ileri sürdü. Ve Post'taki bir habere göre Trump'ın yalan alışkanlığı son haftalarda daha da sıklaşmış gibi. Dahası Trump'ın sırdaşları, Trump'ın etrafındaki kişilerin ılımlı tüm tavsiyelerini giderek daha da görmezden gelmeye başladığını söylüyor. Etrafını kendisinin emrindeki yolsuz ve kavgacı dalkavuklarla doldurduğu için, psikolojisinden de tamamen tahmin edilebilecek tüm bu tartışlamalarda Trump'ı durdurabilecek "yetişkin insan yok odada".

Trump'ın son haftalardaki yükselişleri, semptomlarının giderek artan ciddiyetini ortaya koyuyor. Örneğin, Kuzey Kore'de Kim rejiminin sonlandırılması için Kuzey Kore lideri Kim Jong-un ile buluşmasının net bir sonuç vermemesi veya Meksika ile olan güney sınırında demokratların göçmen çocukları, ailelerinden ayırmasına neden olduğunu söylemeleri. Post son dönemde yayınlanan bir haberinde ise bir saat süren bir mitinginde Trump'ın 29 yanlış ve yanıltıcı yorum yaptığını tespit etti. Bilerek veya kuruntusal olsun, bu seviyede yalan söylemek patolojiktir.

Trump'ın isteklerini diğerlerine dayatamaması sebebiyle yaklaşımı genelde bir sürü tehdit, karşı tehdit ve kavga içeriyor. Taktiksel bir geri çekilmenin ardından tekrar agresyon yapıyor. Bu durum dişe diş ticaret savaşında da aynı. Trump, aralarında Kanada, Meksika, Çin ve Avrupa Birliği'nin olduğu ve sayısı giderek artan bir ülkeler ve ekonomiler grubu ile bir ticaret savaşını körüklüyor. Trump'ın Paris İklim Anlaşması, İran nükleer anlaşması ve en son ABD'nin fakirlere yönelik politikalarını eleştirmesinin ardından Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi'nden tek taraflı geri çekilmesi için de aynı şey geçerli.

Müttefikler ciddi sarsıldılar

Trump'ın paranoyası jeopolitik gerilimleri yükseltiyor. Geleneksel müttefikler ABD liderlerinin ciddi akıl hastalıklarıyla uğraşmaya alışık değil, o yüzden de ciddi sarsıldılar, bu arada ABD'nin düşmanları da bu durumun avantajlarından faydalanıyor. Trump destekçilerinin büyük bir bölümü Trump'ın bu utanmaz yalanlarını cesurca doğruladığı şeklinde yorumlarken, uzmanlar ve yabancı liderler de Trump'ın bu garip çıkışlarının siyasi bir strateji olduğuna inanma eğiliminde. Fakat bu bir yanlış anlaşılma. Trump'ın eylemleri rasyonel ve hatta cesur olarak "yorumlansa da" bu tavırlar Trump'ın ciddi psikolojik sorunları olduğuna işaret ediyor.

Tarih güç sahibi olan ve iktidara gelen veya mesih olduğunu iddia eden, usulca toplumlarına ve diğerlerine zarar veren akıl sağlığı bozuk olan bireylerle dolu. Bu kişilerin talepleri ve ulusal şahanelik vaatleri kamuoyunda taraftarlar yarattı; fakat iktidarda böyle bir patolojinin olmasından bir ders çıkarılması gerekirse o da bu durumun uzun vadeli sonuçlarının kaçınılmaz şekilde felaket olacağıdır.

Gelecekte olabilecek bir felaketin korkusuyla hareketsiz kalmamalıyız. Tehlikeli derecede paranoya, empati yoksunluğu ve sadizm sergileyen bir lider, yıkıcı bir etkiye neden olmamak adına başkanlık koltuğunda oturmaya devam etmemeli.

Telif hakkı: Project Syndicate, 2018. **www.project-syndicate.org**